

**Sprawozdanie z działalności
Polskiego Towarzystwa Leśnego
za okres od 25 września 1987 r.
do 10 września 1988 r.**

Sprawy organizacyjne

W okresie kadencji 1985—1988 skład Zarządu Głównego PTL był następujący: przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Szujewski, wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Kazimierz Heymanowski, prof. dr hab. Tadeusz Partyka, mgr inż. Andrzej Nowakowski, sekretarz: mgr inż. Jerzy Gutowski, skarbnik: mgr inż. Wawrzyniec Mierzejewski, zast. skarbnika: doc. dr hab. Bohdan Szymański, zast. sekretarza: dr inż. Andrzej Gorzelak, redaktor naczelny „Sylwana”: prof. dr hab. Tadeusz Marszałek, członkowie: dr inż. Jan Głaz, mgr inż. Leszek Lubczyński, dr inż. Zbigniew Neugebauer, prof. dr hab. Eugeniusz Bernadzki, prof. dr hab. Józef Broda, doc. dr Witold Chmielewski, mgr inż. Marian Czuraj, prof. dr hab. Bolesław Gonet, mgr inż. Marian Grzesiak, mgr inż. Bonifacy Hanak, mgr Kazimierz Krych, prof. dr hab. Aleksander Korzeniowski, doc. dr hab. Eryk Latocha, doc. dr hab. Konrad Magnuski, doc. dr hab. Kazimierz Mąkosa, prof. dr hab. Zbigniew Prusinkiewicz, prof. dr hab. Stanisław Szymański, doc. dr Edmund Śliwa, inż. Jerzy Tołwiński, prof. dr hab. Bolesław Zabielski, doc. dr hab. Andrzej Grzywacz.

W wymienionym składzie ZG 12 osób podanych na wstępie wchodziło w skład Prezydium. Z pozostałych członków ZG ośmiu pełniło funkcję przewodniczących komisji problemowych i funkcjonalnych: prof. Broda, doc. Chmielewski, mgr Czuraj, prof. Gonet, mgr Krych, prof. Korzeniowski, doc. Mąkosa, prof. Zabielski. Członkowie ZG bez przydziału ww. funkcji, jako specjaliści z cennym głosem opiniotwórczym i doradczym to: prof. Bernadzki, prof. Szymański, prof. Prusinkiewicz, prof. Magnuski, doc. Śliwa, doc. Grzywacz, doc. Latocha, mgr Hanak, mgr Grzesiak i inż. Tołwiński.

Nie wchodził w skład ZG niektórzy przewodniczący komisji problemowych, jak dr Kolk, doc. Greszta, dr Lipko, prof. Wązny i dr Pienkos.

Z przytoczonych danych wynika, że formując skład nowego ZG należałoby uwzględnić rezygnację w trakcie kadencji niektórych kolegów (mgr Czuraj, dr Lipko, prof. Bolesław Zabielski z powodu przewlekłej

choroby) i dokonać w nim przegrupowań uwzględniających również kolegów, którzy będą pełnili funkcje przewodniczących komisji problemowych, a nie wchodzących dotychczas do ZG.

Działalność PTL w okresie między Zjazdami zasadzała się na postanowieniach 87 Zjazdu Delegatów w Cedzynie oraz wynikała z wyłaniających się potrzeb naukowych i gospodarczych leśnictwa, jak też z potrzeb samego Towarzystwa.

W obrębie ZG działa, usiłuje działać, bądź wręcz nie działa 16 komisji problemowych i funkcjonalnych.

W terenie opieramy się nadal na pracy 20 oddziałów.

Liczba członków Towarzystwa wg stanu na 30 czerwca 1988 r. wynosi 3146 osób fizycznych i 518 osób prawnych. 17 osób piastuje godność członka honorowego.

Porównując te dane z poprzednim okresem sprawozdawczym liczba osób fizycznych zmniejszyła się o 80, osób prawnych zaś zwiększyła o 3. Liczba członków honorowych, po uwzględnieniu zgonów, wzrosła o 1 osobę.

Realizacja wniosków i uchwał z 87 Zjazdu Delegatów i Sesji Naukowej

Zarząd Główny starał się w miarę możliwości realizować zaakceptowane wnioski z ostatniego Zjazdu.

Ustosunkowując się do p. 1 przedyskutował na zebraniu ZG 22 stycznia 1989 r. kwestię prac komisji problemowych i funkcjonalnych, starając się zaradzić występującym brakom w ich działalności. Zważywszy zbliżający się koniec kadencji ZG, przyjęto generalną koncepcję, że dokonywanie radykalnych zmian w składzie niektórych komisji i miejscu ich działania nie przyniosłoby już spodziewanych rezultatów, a wymagałoby drastycznych posunięć, pozostawiono więc pole do szerokiego działania nowo wybranemu ZG, aby rozpoczął pracę z niektórymi „trudnymi” komisjami od początku na odmiennych zasadach.

Wobec zobowiązań zawartych w p. 2 wniosków nie zrealizowano postulatów dotyczących powołania Komisji Patronackiej nad Domem Pamięci Leśników i Drzewiarzy w Spale i nie podjęto ze strony ZG odpowiednich starań dot. wzbogacenia zbiorów dendrologicznych Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. Nawał prac organizacyjnych utrudniających konieczne w tym wypadku osobiste kontakty członków Prezydium w terenie posłuży być może za usprawiedliwienie tego uchybienia.

Podobnie nie zdołano ostatecznie załatwić sprawy przyznania Towarzystwu statusu Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności, wymagającego w świetle obowiązujących przepisów w PAN zmiany profilu Towarzystwa. Zarząd Główny zaakceptował pogląd, że należy czynić dalsze starania, ponieważ uzyskanie tego statusu mogłoby podnieść prestiż Towarzystwa w społeczeństwie.

Podzielany przez Zjazd wniosek przewodniczącego ZG o konieczności organizowania zamkniętych sesji naukowych na zasadach samofinansowania (p. 3 wniosków) nie doczekał się dotychczas prób realizacji z powodu braku zainteresowania komisji.

W odniesieniu do p. 4 wniosków ZG wyraża pogląd, że rezygnacja z corocznych zjazdów delegatów, dających możliwość wypowiedzenia się na temat aktualnych i ulegających niezmiernie szybkim przeobrażeniom stosunków gospodarczych oraz przyrodniczo-leśnych w kraju, nie jest wskazana, pomimo narastających trudności, zwłaszcza finansowych, w organizowaniu tychże zjazdów. Ograniczenie imprezy jedynie do corocznego organizowania sesji naukowych z udziałem wszystkich delegatów i przewodniczących zarządów oddziałów nie dawałoby rękojmi wypełniania zadań statutowych.

Uważamy natomiast w pełni za konieczne wprowadzenie zmian organizacyjnych dotyczących przebiegu sesji, zawartych w p. 5. Dowodem tego jest obecna Sesja, podczas której przyjęto skrócony czas podawania tez referatowych i przerzucono go bardziej na dyskusję kameralną i terenową.

Stosownie do p. 6 wniosków opracowano i uzyskano akceptację właściwych władz administracyjnych co do zmian w statucie PTL.

Z omówionych niżej przy analizie prac komisji przyczyn nie udało się nakłonić Komisji Urządzania Lasu i Rozmiaru Użytkowania do aktywnego udziału w pracach nad nowelizacją instrukcji urzędzeniowej (p. 7 wniosków).

Biorąc pod uwagę akceptację uchwał z ostatniej sesji naukowej pod nazwą „Gospodarka leśna a środowisko” (p. 8 wniosków zjazdowych) ZG rozesłał je wraz z uchwałami Zjazdu zainteresowanym instytucjom oraz zalecił swoim ogniwom terenowym zapoznanie z nimi członków PTL poprzez delegatów na Zjazd. Cenną inicjatywę w tej mierze wykazał wiceprezes Oddziału w Gdańsku dr Tadeusz Chodnik, wysyłając zbiór referatów z sesji naukowej do wszystkich nadleśnictw podległych tam OZLP.

Zgodnie z p. 8 wniosków wniesiono opracowane przez ZG poprawki do projektu ustawy o lasach i gospodarce leśnej.

Występując w myśl p. 10 wniosków do Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych o zlecenie IBL tematu pt. „Wpływ zrębów zupełnych na środowisko leśne” uzyskano odpowiedź nie negującą wprowadzenia potrzeby wszczęcia tego typu badań, niemniej powiadamiającą o konieczności ich odłożenia na lata następne z braku środków w bieżącej pięcioletniej.

ZG w pełni przychyliła się do słów uznania uczestników 87 Zjazdu i Sesji Naukowej skierowanych pod adresem OZLP w Radomiu i Oddziałów w Kielcach i Radomiu jako organizatorów imprezy.

Działalność Zarządu Głównego i jego Prezydium

ZG odbył w okresie sprawozdawczym 2 posiedzenia: 22 stycznia i 8 września 1988 r. Ze spraw godnych uwypuklenia na posiedzeniu styczniowym było przedstawienie przez prof. S z u j e c k i e g o inicjatywy PTL dotyczącej zwołania w 1990 r. V Zjazdu Leśników Polskich z udziałem PTL jako mandatariusza IV Zjazdu w 1926 r., NZLP obchodzącego jubileusz 60-lecia organizacji Lasy Państwowe i organizacji społecznych (SITLiD i 2 Federacja Związków Zawodowych). Motywy zwołania V Zjazdu to zachodząca w Polsce reforma gospodarcza i zagrożenie ekologiczne

rzutujące na leśnictwo jako całość, na jego problemy profesjonalne oraz na sposoby realizacji zadań. Chodzi o szerokie zaprezentowanie leśników polskich władzom i społeczeństwu. Inicjatywa spotkała się z pełnym poparciem ZG.

Drugą sprawą absorbującą ZG był projekt przystąpienia PTL do spółki „Polabies”, zgłoszony przez kol. Pargiełę z Oddziału Kieleckiego, a dotyczący dystrybucji stroiszu jodłowego, produkcji karmników, budek lęgowych, palików, opakowań itp. Zarówno na zebraniach Prezydium poprzedzających zebrania ZG jak i na samym zebraniu opinie w tej mierze były wyraźnie podzielone co do perspektywy uzyskiwania w ten sposób przez Towarzystwo środków finansowych, zgodnej — zdaniem jednym — z duchem reformy gospodarczej, mogącej jednak — zdaniem drugich — znieślawić Towarzystwo z niezawinionych nawet przyczyn. W rezultacie długotrwałej dyskusji zdecydowano nie przystępować do spółki „Polabies” oraz wystąpić na Zjeździe o akceptację podjęcia innego rodzaju działalności gospodarczej z wprowadzeniem odpowiedniego zapisu do statutu.

Zebranie ZG 8 września 1989 r. poświęcono omówieniu spraw organizacyjnych związanych z odbywającym się 88 Zjazdem Delegatów Oddziałów.

Prezydium ZG odbyło 13 posiedzeń. Poza załatwieniem spraw bieżących, spraw związanych z wykonywaniem uchwał i wniosków ostatniego oraz organizacją obecnego Zjazdu dużo pracy włożono w odbywanie zebrania poprzedzających omawianie koncepcji zwołania V Zjazdu Leśników Polskich oraz dalszych tego reperkusji w postaci wspólnych spotkań porozumiewawczych Prezydium z Konwentem i grupą roboczą Zjazdu. Poza tym dużo miejsca na zebraniach zajęła sprawa przystąpienia do spółki „Polabies”.

Biuro ZG pracowało od kwietnia 1989 r. w składzie 3-osobowym na 2 etatach łącznie, udzielając się również w pracy Oddziału Warszawskiego, za co tenże Oddział wraz ze mną składa podziękowanie zwłaszcza Kol. Krystynie Wojciechowskiej. Pragnę również nadmienić, iż w sierpniu 1989 r. ponieśliśmy stratę w związku ze zgonem długoletniego księgowego Towarzystwa Kol. Stanisława Głąbskiego.

Działalność finansowa Towarzystwa

W roku sprawozdawczym 1987 bilans PTL wynosił po stronie aktywów i pasywów 1716 tys. zł na początku roku oraz 2263 tys. zł w końcu roku.

Fundusz obrotowy wynoszący na początku roku 1007 tys. zł wzrósł do kwoty 2060 tys. zł w końcu roku.

Stan gotówki na rachunku bieżącym, w kasach ZG i Oddziałów wraz z innymi środkami pieniężnymi wynosił na początku roku 1079 tys. zł, na koniec roku 1987 — 2007 tys. zł.

Majątek Towarzystwa w przedmiotach nietrwałych będących w użytkowaniu przedstawiał wartość w końcu roku 570 tys. zł, a w zbiorach bibliotecznych — 365 tys. zł.

Koszty działalności statutowej w 1987 r. planowane w wysokości 2676 tys. zł zostały wykonane w kwocie 1800 tys. zł, a zatem wykorzystano w 76,3%.

Natomiast dochody własne, planowane w wysokości 2051 tys. zł, łącznie z dotacją PAN wynoszącą 250 tys. zł, dające łączną sumę 2301 tys. zł zostały w tym roku zrealizowane w wysokości 2922 tys. zł (2611 tys. zł + 311 tys. zł) wykazując nadwyżkę o 621 tys. zł, tj. o 27%. Na nadwyżkę złożyły się zwiększona dotacja o 24,4% (z planowanych 250 tys. zł do 311 tys. zł) oraz wyższe wpłaty z tytułu składek członkowskich od znacznej liczby członków wspierających (osób prawnych). Osiągnięte dochody przewyższały zatem rzeczywiste wydatki o 1122 tys. zł, tj. o 62,3%. Nadwyżka ta wynikała z niewykonania planów w niektórych komisjach i oddziałach oraz zwiększonych wpłat przez coraz liczniejsze grono członków zbiorowych.

W stosunku do wykonanych w 1977 r. kosztów, wynoszących 1800 tys. zł, preliminarz wydatków na działalność statutową w 1988 r. zaplanowany w wysokości 4247 tys. zł. wzrósł o 236%.

Preliminarz planowanych dochodów własnych wraz z dotacją PAN, wynoszących 2817 tys. zł (2501 tys. zł + 311 tys. zł), w porównaniu z dochodami osiągniętymi w 1987 r. zostały celowo zaniżone o 3,7%. Zaplanowanie zmniejszonych dochodów z tytułu składek członkowskich nastąpiło ze względu na znaczne różnicowanie wpłat przez członków zbiorowych.

W roku bieżącym wykonanie w pełni zaplanowanych wydatków wymagałoby zaangażowania środków własnych w wysokości 1430 tys. zł potrzebnych do wyrównania niedoborów.

W związku z przedstawioną sytuacją finansową Towarzystwa, wykazującą przewidywane niedobory na pokrycie rosnących cen i usług, zachodzi konieczność szukania sposobów powiększania dochodów własnych, zwłaszcza salda kosztów nad dochodami dotacji PAN, przy stałej tendencji — zwłaszcza ostatnio — do zmniejszania dotacji dla towarzystw skupionych w Radzie Towarzystw Naukowych przy PAN, w tym dla PTL. Niejako klasyczny sposób powiększania dochodów Towarzystwa to zwiększenie wysokości składek przede wszystkim od członków zbiorowych (osób prawnych), które wraz ze składkami członkowskimi stanowią podstawę finansowania działalności statutowej Towarzystwa. Poczynione w tej mierze kroki uzyskują ostatnio poparcie dyrektorów coraz liczniejszych OZLP, wyrażające się w akceptowaniu wyższych rocznych składek do ok. 5 i więcej tysięcy złotych od jednostek terenowych będących członkami Towarzystwa.

Wyrównanie rosnących niedoborów wydatków nad dochodami przy ciągle wzrastających cenach za usługi może znacznie złagodzić podniesienie wysokości składek przez te OZLP, w których jednostki terenowe wspierają fundusze Towarzystwa składkami niewiele odbiegającymi od zadeklarowanych dawniej 2 tys. zł.

Z wydatną pomocą finansową, zwłaszcza na pokrycie kosztów organizacji Zjazdów i Sesji Naukowych, przychodzi Naczelny Dyrektor Lasów Państwowych działając z inspiracji dyrektorów OZLP jako współgospodarzy tych imprez jak i władz Towarzystwa. Należy również podkreślić zaangażowanie i udział pod względem finansowym i organizacyjnym OZLP i ich jednostek terenowych, stwarzających tym imprezom bogatą

oprawę oraz wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny. Należy między innymi wymienić tu OZLP w Białymstoku, Gdańsku, Radomiu i obecnie w Szczecinku.

Będę chyba wyrazicielem wszystkich kolegów Delegatów i Gości obecnego Zjazdu i Sesji Naukowej, jeżeli złożę pod adresem Naczelnego Dyrektora LP mgr inż. Ryszarda Dziółka i Dyrektorów wymienionych wyżej Okręgowych Zarządów, a zwłaszcza obecnego Gospodarza Zjazdu i Sesji Naukowej w OZLP w Szczecinku inż. Stanisława Skotnickiego, którzy wnieśli w te imprezy bardzo liczące się wkłady — wyrazy serdecznego podziękowania.

Obecny stan finansowy Towarzystwa zostanie szczegółowo przedstawiony w sprawozdaniu przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej.

Działalność Komisji Problemowych i Funkcjonalnych

Spośród 11 komisji problemowych i 5 funkcjonalnych sprawozdania wpłynęły od siedmiu. Komisje funkcjonalne nie podały danych o swojej działalności.

Omawiana na zebraniu ZG 22 stycznia 1989 r. sprawa uaktywnienia niektórych komisji nie przyniosła — jak widać — oczekiwanych rezultatów. Sądzymy, że wybrany ZG nowej kadencji wnikliwie przeanalizuje pracę poszczególnych komisji, ich strukturę oraz zakresy działania, dokonując stosownych zmian.

Komisja Zagospodarowania Lasu i Zespół Jodłowy pod przewodnictwem doc. dr Stefana Granicznego, działającego w zastępstwie prof. B. Zabielskiego, zorganizowała przy współpracy Oddziału i OZLP w Warszawie konferencję terenową w nadl. Łuków nt. „Kierunki działalności ochronno-hodowlanej w lasach jodłowych różnej zdrowotności na podstawie badań i zarządzeń” — na przykładzie lasów Dzielnicy Siedlecko-Łukowskiej. Podczas konferencji wygłoszono 3 referaty (autorzy: Czesław Hodór, Krzysztof Mazur i Stefan Graniczny). W konferencji uczestniczyło 30 osób. Wnioski po opracowaniu zostaną opublikowane w „Lesie Polskim” i wykorzystane przez różne instytucje, podobnie jak przyjęte przez Komisję wnioski z konferencji terenowej w Janowie Lubelskim odbytej w 1987 r.

Komisja nawiązała wstępne kontakty z Oddziałem w Poznaniu w sprawie zorganizowania w roku następnym konferencji na terenie OZLP w Pile nt. zagospodarowania leśnych terenów poklęskowych w północnej części Polski.

Przewodniczący Komisji uczestniczył w wielu posiedzeniach PROP, m.in. w sprawach przygotowania ramowych zasad zagospodarowania lasów wchodzących w skład parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Zdaniem przewodniczącego Komisji nasuwa się potrzeba kontynuowania dotychczasowego kierunku działania obejmującego całością zagadnień zagospodarowania lasu przy uwzględnieniu problemu ochrony i zagospodarowania drzewostanów z udziałem jodły oraz drzewostanów Puszczy Białowieskiej.

Komisja Ochrony Zasobów Leśnych pod przewodnictwem dr inż. Andrzeja Kółka zorganizowała w czerwcu 1989 r. wspól-

nie z Oddziałem i OZLP w Białymstoku konferencją terenową pt. „Postępowanie hodowlano-ochronne na gruntach porolnych”, z dwoma referatami; autorzy: Tadeusz Michałowski i Ryszard Sobczak. Celem konferencji było ustalenie zasad zagospodarowania prowadzących do zmniejszenia istniejących szkód w lasach na gruntach porolnych. Opracowano wnioski.

We współpracy z Sekcją Leną Polskiego Towarzystwa Entomologicznego zorganizowano w październiku 1987 r. na terenie OZLP Piła konferencją terenową nt.: „Wpływ różnorodnej działalności człowieka na owady i inne bezkręgowce leśne”. Również ze wspomnianą Sekcją przygotowywane jest przez Komisję na koniec września 1989 r. sympozjum pt. „Kierunki rozwoju ochrony lasu w Polsce”.

Członkowie Komisji aktywnie uczestniczyli w opracowywaniu programu gospodarki leśnej na terenach klęski ekologicznej w Sudetach. Ciekawe są informacje dotyczące ustalenia przyczyn pogarszającego się stanu zdrowotnego drzewostanów świerkowych w górach i na nizinach. Są one w dalszym ciągu permanentnie nękane przez liczną grupę szkodników liściożernych, jak np. zawodnica świerkowa, zasnuja wysokogórska, opaślica świerkowa, borecznik świerkowiec, zwójka pędówka, przedziorek sosnowiec, mszyce, czerwce i inne słabo dotychczas poznane gatunki owadów. Nasilają się również choroby pochodzenia grzybowego na systemach korzeniowych, strzałach oraz igłach.

Komisja Ekonomiki i Polityki Leśnej pod przewodnictwem prof. dr hab. Tadeusza Partyki odbyła 2 posiedzenia naukowe w maju i lipcu nt. „Wybranych problemów finansowania leśnictwa” oraz „Stanu zasobów drzewnych jako wykładnika możliwości pełnienia określonych funkcji lasu”, które referowali dr inż. Jan Gregorowicz oraz dr inż. Edward Stępień.

Komisja Historii Leśnictwa pod przewodnictwem prof. dr hab. Józefa Brody ogniskowała swą działalność wokół zespołowego opracowywania monografii Lasów Państwowych z okazji 70-lecia odzyskania niepodległości pt. „Lasy Państwowe w Odrodzonej Polsce 1918—1988”. Praca obejmująca 3 tomy o objętości 30 arkuszy ukaże się w pierwszej połowie 1990 r. w zeszytach naukowych Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie. Ponadto przewodniczący Komisji we współpracy z Oddziałem w Poznaniu wygłosił na jego posiedzeniu referat pt. „Kształtowanie się podstaw polityki leśnej w Polsce w okresie międzywojennym”.

Komisja Krzewienia Wiedzy Leśnej pod przewodnictwem doc. dr Witolda Chmielewskiego kontynuowała działalność referatową współpracując na tym polu z 8 Zarządami Oddziałów, w: Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krośnie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu i Szczecinie, w których wygłoszono ogółem 18 referatów. Oddziały te skorzystały z tej formy współpracy, stanowią 40% ich liczby (nastąpił spadek o 50%). Tematyka referatów dotyczyła aktualnych zagadnień z zakresu ochrony środowiska, hodowli lasu, ochrony lasu i ogólnych zagadnień leśnictwa, chorób wywoływanych przez grzyby, oceny ekonomicznej efektywności gospodarstwa leśnego w kraju i za granicą. Ogólnie biorąc nastąpił dalszy spadek działalności referatowej oferowanej oddziałom przez

Komisję Krzewienia Wiedzy Leśnej. Z drugiej strony jedną z przyczyn zmniejszenia napływu referatów do Komisji są jej zdaniem niskie stawki za opracowywanie i wygłaszanie referatów, a zatem zamyka się w pewnym sensie zakłęty krąg efektywności działania na tym polu. Należy również odnotować udział Komisji w pracach Zespołu Roboczego ds. organizacji „Dni Lasu i Zadrzewień”, działającego przy Ministrze Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, oraz inspirowanie Oddziałów w tym zakresie.

Działający w ramach Komisji naukowy komitet redakcyjny Terminologicznego Słownika Leśnictwa pod przewodnictwem prof. dr hab. Edwarda Więcki wzmógł w okresie sprawozdawczym działalność prowadzącą do weryfikacji opracowań definicji haseł, wskazując na potrzebę recenzji niektórych działów Słownika. Wymagające tego zabiegu hasła z poszczególnych dziedzin zostały przekazane odpowiednim specjalistom. Według uzyskanych ostatnio informacji prace nad przygotowaniem Słownika do druku zostały w Państwowym Wydawnictwie Naukowym zawieszono w związku z trudnościami tej oficyny wydawniczej.

Komisja Gospodarki Wodnej i Inżynierii Leśnej działa pod przewodnictwem dr inż. Kazimierza Pieńkosa. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele Wydziału Leśnego SGGW, IBL, OZLP, Biura Studiów i Projektów Lasów Państwowych oraz Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (w sumie 27 osób). Posiedzenia Komisji stanowiły szerokie forum dyskusyjne, m.in. wytyczające kierunki działania nt. wielu aktualnych zagadnień z inżynierii leśnej i gospodarki wodnej w lasach, poczynając od oceny programów nauczania w tej dziedzinie do oceny przestrzennego układu infrastruktury sylwanistycznej, programowaniu ochrony środowiska leśnego, programowania współczesnych osiągnięć dla potrzeb inżynierskiego zagospodarowania lasu, melioracji wodnych, budownictwa leśnego. Uczestniczono czynnie w międzynarodowym sympozjum pt. „Współczesne problemy inżynierii leśnej” (wrzesień 1987 r.). Referaty sympozjum opracowane w większości przez członków Komisji zostały, dzięki poparciu NZLP, opublikowane przez Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy LP w Bedoniu.

Komisja Siedliskoznawstwa Leśnego pod przewodnictwem doc. dr hab. Kazimierza Mąkosy, zarazem przewodniczącego Oddziału PTL w Gdańsku, przejawiała działalność w zorganizowaniu sesji terenowej przy współudziale OZLP Gdańsk „Las a środowisko” z wygłoszeniem 2 referatów (autorzy: T. Chodnik i K. Strzała) oraz w przygotowywaniu sympozjum we współpracy z miejscowym OZLP i Katedrą Hodowli Lasu Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej w Poznaniu pt. „Ustalenie sposobu zagospodarowania siedlisk zdegradowanych z myślą o ich regeneracji”.

Ponadto współdziałała w opracowaniu III tomu „Instrukcji urządzania lasu” — pt. „Prace siedliskowe” oraz zbierała materiały do pracy pt. „Życie i działalność prof. dr hab. Leona Mroczkiewicza”, nieżyjącego wybitnego leśnika i siedliskoznawcy w naszym kraju.

Uwagi dotyczące czterech pozostałych komisji problemowych:

— Komisja Łowiecka pod przewodnictwem dr Wiktora Lip-

ki, który ostatnio zrzekł się jej przewodnictwa ze względu na ciężką chorobę, odbyła zebranie referatowe i obecnie praktycznie zawiesiła działalność.

— To samo dotyczy Komisji Urządzania Lasu i Rozmiaru Użytkowania, w której wg posiadanej przez nas informacji po rezygnacji mgr Czuraja nie są kontynuowane prace na temat kompleksowego opracowania dot. urzędzeniowego ustalenia kierunków zadań niezbędnych do uporządkowania i zabezpieczenia gospodarki leśnej w Polsce.

— Przeszła istnieć niezmiernie ważna dla nas Komisja Ochrony Przyrody, pomimo zapewnień o dążności naukowego środowiska krakowskiego do jej reaktywowania po przeniesieniu dotychczasowego przewodniczącego tej komisji dr Twaroga do Suwałk i wysunięcia na przewodniczącego doc. Greszty.

— Nie przejawiała żadnej działalności Komisja Drzewnictwa, zarówno podczas nieobecności w kraju jej przewodniczącego prof. dr Jerzego Ważnego, jak również po jego powrocie z Australii.

Spośród pięciu komisji funkcjonalnych systematycznie pracuje Komisja Odznaczeń pod przewodnictwem prof. dr hab. Bolesława Gonetę, następnie Komisja Finansowa pod przewodnictwem mgr Kazimierza Krycha, który w trudnej sytuacji Biura ZG po niedawnym zgonie długoletniego księgowego kol. Stanisława Głębskiego niezmiernie pomógł kol. skarbnikowi mgr Mierzejewskiemu w rozwiązywaniu zawilości sprawozdawczo-finansowych Towarzystwa, wreszcie Komisja Organizacyjna pod przewodnictwem kol. mgr Lubczyńskiego, zaangażowana w zmiany statutowe PTL.

Rola Komisji Współpracy z Zagranicą pod przewodnictwem prof. dr hab. A. Korzeniowskiego sprowadzała się do ustalania polityki kontaktów z partnerami zagranicznymi towarzystw leśnych dot. możliwości i sposobów realizacji wymiany bezdewizowej w bieżącym roku z krajowymi towarzystwami leśnymi RFN. Zgodnie z podpisaną umową opiekunem grup wymienionych jest w tym roku z ramienia ZG dr inż. Jerzy Modrzyński, przedstawiciel Oddziału w Poznaniu, który to Oddział nawiązał tę współpracę i kontynuuje ją od z góry 5 lat.

Komisja Wydawnicza, której przewodniczący dr Zbigniew Neugebauer, poczyniła dalsze kroki w kwestii wydania zaplanowanych pozycji. Niemały trud redakcyjny wnieśli tu członkowie Komisji, zwłaszcza kol. mgr Elżbieta Suwara, niemniej — jak wynika z naszych informacji — praca zaległa na półkach, dobrze w tym wypadku, że nie na półkach księgarskich. Pewnym usprawiedliwieniem są trudne kontakty telefoniczne z kol. Neugebauerem.

Z przedłożonego sprawozdania Komitetu Redakcyjnego „Sylwana” wynika, że stan teki redakcyjnej w dniu 16 września 1987 r. wynosił 63 artykuły. Wpłynęły w okresie sprawozdawczym 133 artykuły i notatki, co razem stanowi 196 pozycji. Zakwalifikowano i przekazano do druku 145 artykułów, zwrócono autorom 2. Stan teki redakcyjnej na dzień 6 września 1988 r. wynosił 49 artykułów. Odbyto 6 posiedzeń protokołowanych.

Działalność Oddziałów

Z nadesłanych przez wszystkie Oddziały sprawozdań wynika, że w działalności swojej nastawione były one na kontynuację problematyki lokalnej wynikającej z potrzeb gospodarki leśnej danego regionu, z równoczesnym położeniem wyraźnie większego nacisku na zagadnienia ochrony środowiska leśnego w duchu uchwał podjętych na ostatnim 87 Zjeździe Delegatów i Sesji Naukowej w Cedzynie k. Kielc.

Spośród spraw natury organizacyjnej wyłania się kwestia liczebności członków w oddziałach i aktywności w odbywaniu zebrań, zarówno na szczeblu zarządów oddziałów jak i kół terenowych.

Pod względem liczebności przoduje Oddział w Katowicach, zrzeszający 400 członków, a w dalszej kolejności znajdują się Oddziały w Krośnie (330 członków) i Warszawie (325 członków). Specyficzna sytuacja w Oddziale Krosno sprawiła, że Zarząd tego Oddziału podjął decyzję wstrzymania naboru członków, chcąc zachować po zmniejszeniu w międzyczasie liczebności możliwe jeszcze do utrzymania status quo. Wskutek decyzji podjętych przez władze województwa w Krośnie co do zalegalizowanej działalności Oddziału jedynie w obrębie woj. krosnieńskiego utrzymanie kół na terenie sąsiednich województw, tj. rzeszowskiego i przemyskiego, wymaga dużego poświęcenia w pokonywaniu utrudnień organizacyjnych ze strony tamtejszego Oddziału. Przyjmujemy jako słuszne zarzuty pod adresem Zarządu Głównego co do przewlekłego załatwiania sprawy, niemniej pragniemy nadmienić, iż nosi ona znamiona natury precedensowej ze względu na podobną działalność międzywojewódzką w innych oddziałach (choćby w przylegającym Oddziale Kraków, działającym na obszarze województw krakowskiego, nowosądeckiego i tarnowskiego, gdzie nie są stawiane podobne warunki ze strony lokalnych władz), wymagała zatem wyważonego podejścia z naszej strony. Obecnie dysponujemy już uzgodnieniami z Urzędem Spraw Społeczno-Administracyjnym m.st. Warszawy co do zmian statutowych regulujących ten problem w naszym Towarzystwie, które to zmiany zechce w dyskusji naświetlić członek Prezydium Zarządu Głównego przewodniczący Komisji Organizacyjnej mgr Leszek L u b c z y ń s k i.

Najmniej liczny jest Oddział w Gorzowie Wlkp., mający jedynie 17 członków, przejawiający jednak na miarę swoich możliwości ożywioną działalność ukierunkowaną wyraźnie na ochronę przyrody.

Zwiększenie liczby członków w Oddziałach wahało się od 32 (Oddz. Łódź) do 4 (w Szczecinie), nie wyrównywało jednak ogólnego ubytku, na który zarzutowały Oddziały w Krośnie i Toruniu. Pomimo zmniejszenia się liczby członków w okresie sprawozdawczym w kadencji lat 1985—1988, stan liczby członków w stosunku do poprzedniej kadencji uległ zwiększeniu.

Częstotliwość zebrań w oddziałach utrzymywała się na ogół w normach przewidzianych statutem. Była ona większa i bardziej zróżnicowana tematycznie w Oddziałach opierających swoją działalność wyłącznie (np. Krosno, Olsztyn) lub prawie wyłącznie (np. Lublin) na kołach terenowych. W okresie sprawozdawczym odbyły się wybory do Zarządów Oddziałów w Lublinie i Toruniu przy zachowaniu na stanowiskach przewod-

niczających tych samych osób, tj. mgr inż. Stanisława Grudzińskiego i mgr inż. Zygryda Kowalskiego.

W działalności statutowej na uwagę zasługuje organizowanie konferencji terenowych, kursów-konferencji i szkoleń, bądź to we własnym zakresie (Oddz. Ciechanów, Gdańsk, Katowice, Kielce, Krosno, Olsztyn, Wrocław), bądź też przy czynnym współdziałaniu OZLP i innych jednostek organizacyjnych LP (Oddz. Białystok, Radom, Szczecin). Tematyka tych spotkań była różnorodna, od zagadnień hodowlano-ochronnych, zagrożenia lasów przez oddziaływanie przemysłu, szeroko pojętej ochrony środowiska naturalnego, do zagadnień wybranych, jak popieranie hodowli miodrzewia, czy ochronne i restytucja cisa.

Poczesne miejsce przypada tu Oddziałowi w Szczecinku, organizatorowi wspólnie z OZLP obecnego 88 Zjazdu i Sesji Naukowej, który włożył wiele trudu w przygotowanie całości imprezy, za co należą mu się słowa serdecznego podziękowania.

Organizowanie konferencji terenowych z inspiracji komisji problemowych działających przy ZG miało miejsce w 2 Oddziałach, tj. w Białymstoku i Warszawie, przy czynnym wsparciu organizacyjnym i finansowym właściwych terenowo OZLP. Wspomniano o nich szerzej przy omawianiu prac komisji.

W ramach aktywnie prowadzonej przez oddziały akcji popularyzującej wiedzę i gospodarke leśną nadmienić wypada o referatach i odczytach wygłaszanych na zebraniach oddziałów we współdziałaniu ze wspomnianą wyżej Komisją Krzewienia Wiedzy Leśnej lub organizowanych we własnym zakresie, jak też o szeroko pojętej popularyzacji leśnictwa przede wszystkim wśród młodzieży szkolnej, a także środowiska rolniczego. W zorganizowaniu wygłaszania referatów sensu stricto naukowych na pierwszy plan wysuwa się Oddział w Poznaniu (5 referatów), w działaniu z młodzieżą zaś Oddział w Krośnie (59 prelekcji i pogadanek). O kontaktach z prasą lokalną, zawodową i radiem, w postaci artykułów i pogadanek, nadmieniają Oddziały Kielce, Krosno i Płock.

O udziale w akcji „Dni Lasu i Zadrzewień” relacjonują prawie wszystkie oddziały. Przejawiał się on w różnej formie od bezpośredniego udziału członków PTL w pracach zalesieniowych (np. Oddz. Gorzów) do propagowania wspomnianej akcji podczas okolicznościowych akademii, spotkań oraz pracy z młodzieżą.

W działalności statutowej zarządy oddziałów w dalszym ciągu współpracowały z szeregiem organizacji i instytucji jak OZLP, SITLiD, LOP, Polskim Towarzystwem Botanicznym, Polskim Klubem Ekologicznym, Polskim Towarzystwem Badań Radiologicznych, Wojewódzkimi Konserwatorami Przyrody, Radami Parków Narodowych i Krajobrazowych, Stacją Terenową SGGW w Starej Brdzie. Współpracę międzyoddziałową wykazywały Oddziały w Kielcach i Radomiu.

Oddział w Szczecinku kontynuował nawiązany kontakt z leśnikami NRD Okręgu Neubrandenburg. Oddział w Katowicach współdziałał w podejmowaniu leśników z Mongolii i Finlandii. O wydatnym działaniu Oddziału Poznańskiego w wymianie bezdewizowej z RFN wspomniałem już poprzednio.

Oddziały w Szczecinku, Wrocławiu i Zielonej Górze zorganizowały dla swoich członków wycieczki poznawcze na teren sąsiednich OZLP lub do ośrodków naukowych.

Na podkreślenie zasługuje silny związek Oddziału w Kielcach z Regionem Świętokrzyskim przejawiający się w bardzo wszechstronnym i owocnym ujmowaniu zagadnień dotyczących gospodarki leśnej i ochrony środowiska w tym regionie. Zgłoszona propozycja zmiany nazwy tego Oddziału jest chyba nie tylko formalnym, lecz bardzo wymownym tego dowodem.

Przedstawiony z natury rzeczy niepełny obraz działalności oddziałów świadczy jednak dobitnie o wyraźnej woli większego angażowania się w sprawy ochrony środowiska przyrodniczego, mającego podstawowe znaczenie dla istnienia prawidłowej gospodarki leśnej i lasu w ogóle, jak również o tym, że w trudnych warunkach ekonomicznych kraju i pracy organizacyjnej, na którą rzutuje ogólny spadek aktywności w pracach społecznych, można mimo wszystko uczynić wiele spełniając tym samym fundamentalne dążenie i cele Towarzystwa, jakimi są obecnie problemy uzdrowienia gospodarki leśnej kraju.

Kończąc chciałbym serdecznie podziękować Kolegom za współpracę w dobiegającej już końca kadencji Zarządu Głównego w latach 1985—1988 i życzyć owocnego współdziałania z nowo wybranym Zarządem.

Jerzy Gutowski